

Mål C-636/21**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

15 oktober 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

Consiglio di Stato (Italien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

13 oktober 2021

Klagande:

NN

Motpart:

Regionen Lombardiet

Saken i det nationella målet

Överklagande till Consiglio di Stato av den dom genom vilken Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia ogillade en jordbruksföretagares överklagande av ett beslut från regionen Lombardiet om att neka jordbruksföretagaren det stöd som föreskrivs till förmån för marknaden för ägg och fjäderfäkött i Italien, till följd av ett utbrott av aviär influensa.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Begäran om förhandsavgörande avser huruvida en nationell lagstiftning som tolkas och tillämpas så, att enbart de företag som är verksamma när ansökan inges har rätt till det stöd som föreskrivs som kompensation för de skador som den aviära influensan har orsakat är förenlig med bestämmelserna i artikel 220 i förordning nr 1308/2013 och genomförandeförordning 2019/1323.

Artikel 267 FEUF

Fråga som har hänskjutits för förhandsavgörande

”Utgör artikel 220 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 och kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 2019/1323 av den 2 augusti 2019 hinder för en nationell lagstiftning (såsom ministerdecretet av den 15 januari 2020 från ministeriet för jordbruks-, livsmedels- och skogsbrukspolitik) som tolkas och tillämpas så, att enbart de företag som inte har upphört med sin verksamhet när ansökan inges har rätt till kompensationsåtgärder för de skador som har uppstått till följd av aviär influensa?”

Anförda unionsbestämmelser

Artikel 107 FEUF

Artikel 42 FEUF

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, särskilt artikel 220

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1323 av den 2 augusti 2019 om undantagsåtgärder till stöd för marknaden för ägg och fjäderfäkött i Italien, särskilt artikel 2

Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020, särskilt punkterna 66, 75 f och 365

Anförda nationella bestämmelser

Decreto del Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali del 15 gennaio 2020 – Modalità di attuazione del regolamento di esecuzione (UE) n. 2019/1323 della Commissione, relativo a misure eccezionali di sostegno del mercato nei settori delle uova e delle carni di pollame in Italia (Dekret från ministeriet för jordbruks-, livsmedels- och skogsbrukspolitik av den 15 januari 2020 – Tillämpningsföreskrifter till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1323 av den 2 augusti 2019 om undantagsåtgärder till stöd för marknaden för ägg och fjäderfäkött i Italien, särskilt artiklarna 3 och 4.2

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Jordbruksföretagaren NN ägde tre fjäderfäanläggningar. På grund av de hälsorestriktioner som infördes till följd av ett utbrott av aviär influensa tvingades han upphöra med uppfödningen vid flera tillfällen mellan oktober och

december 2017. I november 2019 överlät NN uppfödningens anläggningarna till sina barn.

- 2 Den 15 januari 2020 antog det italienska ministeriet för jordbruks-, livsmedels- och skogsbrukspolitik ministerdekret nr 383/2020 om tillämpningsföreskrifter till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1323 om undantagsåtgärder till stöd för marknaden för ägg och fjäderfäkött i Italien. I detta ministerdekret föreskrevs stöd som kompensation för de skador som utbrottet av aviär influensa hade orsakat. Enligt artikel 3 kan i synnerhet följande aktörer ansöka om stöd: a) äggproducenter, b) kycklingproducenter, c) företag som föder upp unghöns, värphöns och fjäderfä för slakt och d) äggpaketningsföretag. Enligt artikel 4.2 i samma dekret beviljas stöd endast om aktörerna kan visa att de har lidit skada på grund av de hälsoåtgärder som vidtogs för att begränsa utbrottet av aviär influensa, mellan den 1 oktober 2017 och den 30 juni 2018.
- 3 På grundval av ministerdekret nr 383/2020 ingav NN en ansökan om stöd till regionen Lombardiet den 10 april 2020. Regionen Lombardiet avslog denna ansökan, eftersom NN inte var ägare till fjäderfäanläggningarna när ansökan ingavs och därför inte uppfyllde villkoret i artikel 3 i nämnda ministerdekret. Enligt denna bestämmelse kan nämligen stöd endast beviljas till företag som är verksamma inom fjäderfäsektorn. Den av NN påtalade omständigheten att barnen fortsatte med verksamheten ansågs vara irrelevant i detta avseende.
- 4 NN överklagade regionen Lombardiets avslagsbeslut till Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia. Den sistnämnda ogillade emellertid överklagandet, bland annat med motiveringen att syftet med genomförandeförordning 2019/1323 är att gynna de jordbruksföretagare som fortfarande är verksamma genom att ge dem ersättning för den skada som lidits, men inte för att hålla företagen skadelösa, utan snarare för att stödja marknaden och därmed de verksamma företagen. Enligt Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia kan det för övrigt inte uteslutas att det jordbruksföretag som NN:s barn har övertagit hade kunnat få stöd, men att ansökan skulle ha ingetts av de nya företagen och inte av fadern, som inte längre är företagare.
- 5 NN överklagade domen från Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia till Consiglio di Stato den 19 mars 2020. NN yrkade uttryckligen i sitt överklagande att rätten skulle begära ett förhandsavgörande från EU-domstolen, med stöd av artikel 267 FEUF, angående den korrekta tolkningen av artikel 220 i förordning (EU) nr 1308/2013 och genomförandeförordning 2019/1323, det vill säga de unionsrättsliga bestämmelser som har genomförts genom ministerdekret nr 383/2020 av den 15 januari 2020.

Parternas huvudargument

- 6 Enligt regionen Lombardiets tolkning, som Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia har godtagit, innebär artikel 3 i ministerdekret nr 383/2020 att stöd endast kan beviljas till de företag som fortfarande är verksamma inom

sektorn för ägg och fjäderfäkött i Italien när ansökan inges. Sådana företag som senare har upphört med sin verksamhet kan däremot inte erhålla stöd, trots att de har lidit skada på grund av utbrottet av aviär influensa.

- 7 Denna tolkning följer av syftet med ministerdekret nr 383/2020, vilket är att tillhandahålla stöd till marknaden för fjäderfäkött i Italien. Den ekonomiska åtgärden ”stöd för marknaden” har visserligen sin upprinnelse i en allvarlig händelse som utan tvekan har inträffat i det förflutna, men är framåtsyftande eftersom den riktas till företag som är verksamma när ansökan inges och som fortfarande utgör en integrerad del av marknaden. Med marknad avses alla de företagare som är verksamma på denna vid en viss tidpunkt och däremot inte de aktörer som var verksamma på denna innan stödet infördes.
- 8 NN har bestridit regionen Lombardiets tolkning av ministerdekret nr 383/2020 och anser att det stöd som föreskrivs i nämnda dekret utgör ersättning för liden skada och att det således bör beviljas just de företagare som var verksamma när den allvarliga händelsen ägde rum, även om de därefter upphörde med sin verksamhet.
- 9 NN anser dessutom att regionen Lombardiets tolkning ger upphov till orättvisa, eftersom just de företag som drabbades allra hårdast av utbrottet av aviär influensa, det vill säga de företag som blev tvungna att upphöra med sin verksamhet innan kompensationsåtgärderna beviljades, inte kan få möjlighet till stöd på grund av ackumulerade skulder.
- 10 NN har slutligen påpekat att hälsoåtgärderna skulle kunna ha iakttagits bättre om alla de företag som var verksamma vid tidpunkten för den allvarliga händelsen beviljades kompensationsåtgärder, eftersom aktörerna skulle kunna förlita sig på senare ersättning för den skada som lidits.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 11 Consiglio di Stato har framför allt påpekat att utgången av tvisten beror på tolkningen av artikel 220 i förordning nr 1308/2013 och genomförandeförordning 2019/1323, som är de unionsrättsliga bestämmelser som har genomförts genom ministerdekret nr 383/2020 av den 15 januari 2020.
- 12 Consiglio di Stato har vidare påpekat att det utifrån en bokstavlig tolkning av unionslagstiftningen om statligt stöd till jordbrukssektorn inte kan slås fast eller uteslutas att företag som föder upp fjäderfä måste vara verksamma när ansökan inges och/eller när stödet utbetalas. För att göra en korrekt tolkning av denna bestämmelse förefaller det således nödvändigt att hänvisa till lagstiftningens syfte.
- 13 Enligt den hänskjutande domstolen är syftet med unionslagstiftningen inom området för statligt stöd till jordbrukssektorn att stödja marknaden och skapa en stimulanseffekt, det vill säga främja tillkomsten eller utvecklingen av initiativ inom nämnda sektor. Enligt Consiglio di Stato förefaller mottagarna, på grundval

av detta syfte, inte innefatta sådana företag som har upphört med sin verksamhet innan ansökan inges och som således inte längre utgör en del av den marknad som lagstiftningen är avsedd att stödja. Om företagen har överlåtits i ett tidigare skede bör mottagarna, på grundval av nämnda syfte, kunna innefatta förvärvarna av företaget, vilka bidrar till utformningen av den marknad som ska stödjas.

- 14 Den hänskjutande domstolen anser dessutom att principen om marknadsstöd inte ens får åsidosättas vid exceptionella händelser, som vid utbrott av smittsamma djursjukdomar. Enligt Consiglio di Stato förutsätter den aktuella lagstiftningen i själva verket att det på grundval av skälighetskriteriet finns ett funktionellt samband mellan det stöd som beviljas till fortsatt verksamma företag och målet att stödja marknaden, även vid exceptionella händelser.
- 15 Consiglio di Stato påpekar däremot att det inte förefaller ställas som krav i unionslagstiftningen att det uppvisas en investeringsplan som ger visshet om att stödet kommer att gå tillbaka till den aktuella marknaden, så att stödet kan främja denna i framtiden.
- 16 Avslutningsvis har den hänskjutande domstolen påpekat att även om det aktuella stödet skulle kvalificeras som ersättning och det således skulle få beviljas till alla de företagare som har lidit skada, oberoende av huruvida de är verksamma när ansökan anges, skulle ett sådant stöd, om än indirekt, kunna uppfylla syftet med marknadsstöd. Kompensationsåtgärder av gottgörande art skulle nämligen medföra att jordbruksföretagen i högre grad skulle följa hälsobesluten och skulle därmed öka konsumenternas tilltro till att de åtgärder som vidtas för att bekämpa utbrott respekteras.